
Kyrkomötet Kyrkorättsutskottets betänkande 2013:4

Möjlighet till tjänstledighet för förtroendeuppdrag i Svenska kyrkan

---

Sammanfattning

I detta betänkande behandlas motion 2013:9 om möjlighet till tjänstledighet för förtroendeuppdrag i Svenska kyrkan.

Utskottet föreslår att motionen avslås.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2013:9.

Motionens förslag

Motion 2013:9 av Karl-Gunnar Svensson, Möjlighet till tjänstledighet för förtroendeuppdrag i Svenska kyrkan

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att, med hänvisning till lagen om Svenska kyrkan, begära hos regeringen att ta upp frågan om att möjligheten till ledighet för förtroendeuppdrag enligt Kommunallagen också ska gälla förtroendeuppdrag i Svenska kyrkan.

Bakgrund

Rätt till ledighet för kyrkokommunala förtroendeuppdrag infördes den 1 juli 1983. Rätten gällde uppdrag på lokal och regional nivå men inte på nationell nivå. Förebild för bestämmelserna var den rätt till ledighet som sedan år 1977 funnits för förtroendevalda i kommuner och landsting.

Inför relationsändringen mellan Svenska kyrkan och staten föreslog regeringen i skrivelse till kyrkomötet att rätten till ledighet för förtroendeuppdrag i kyrkan inte skulle finnas kvar. I det slutliga förslaget från regeringen i frågan, som senare också blev riksdagens beslut, infördes en rätt till ledighet från anställningar för förtroendevalda inom samtliga nivåer i kyrkan. För att inte rubba balansen mellan olika trossamfund gjordes rätten tidsbegränsad t.o.m. år 2009. En tioårig övergångsperiod ansågs rimlig för att underlätta för kyrkan att anpassa sig till nya förhållanden. Bestämmelsen infördes i 8 § i Lag (1998:1592) om införande av lagen (1998:1591) om Svenska kyrkan.

Tidigare behandling av motioner i kyrkomötet

Frågan om konsekvenser för Svenska kyrkans demokratiska organisationsuppbyggnad har behandlats vid 2003 års kyrkomöte med anledning av en motion med den huvudsakliga innebörden att utreda konsekvenserna av att rätten att vara tjänstledig för förtroendeuppdrag skulle upphöra med utgången av år 2009 (Mot 2003:55).

Överläggningar ägde rum mellan företrädare för staten och Svenska kyrkan i bland annat denna fråga inför det att bestämmelser i Lag (1998:1592) om införande av lagen (1998:1591) om Svenska kyrkan skulle komma att förändras från och med år 2010. Beslutet blev dock att rätten att vara tjänstledig för förtroendeuppdrag inte förlängdes.

Under senaste åren har det väckts motioner i riksdagen om att rätten till tjänstledighet för förtroendeuppdrag i Svenska kyrkan ska lagregleras. Motionerna har dock avslagits av riksdagen.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2013:4.

Motionen tar upp en viktig fråga nämligen förutsättningarna för kyrkotillhöriga att kunna engagera sig som förtroendevalda i Svenska kyrkan. Utskottet konstaterar att likabehandling av trossamfund och andra organisationer verksamma i landet medfört att tidigare rätt till ledighet från anställningen för förtroendeuppdrag i kyrkan kommit att upphöra från och med 2010. Det har därefter visat sig allt svårare för kyrkotillhöriga att få ledighet för förtroendeuppdrag i kyrkan. Detta har lett till att många tackat nej till att åta sig förtroendeuppdrag inom Svenska kyrkan.

Även om Svenska kyrkan är ett trossamfund bland flera andra har den fortfarande en särställning i relation till andra registrerade trossamfund genom lagreglering om Svenska kyrkans identitet m.m., bl. a. demokratisk organisation med en rikstäckande verksamhet. Dessutom utför Svenska kyrkan delegerade myndighetsuppgifter, främst genom att ansvara för begravningsverksamheten.

Eftersom riksdagen inte förlängde rätten till tjänstledighet för förtroendeuppdrag efter 2009 och därefter ett antal motioner i frågan avslagits i riksdagen finner utskottet dock att det för närvarande inte är meningsfullt att som en enskild fråga begära hos regeringen att ta upp frågan om att återinföra denna rätt. Utskottet föreslår därför att motionen ska avslås.

Uppsala den 26 september 2013

På Kyrkorättsutskottets vägnar

Margareta Andersson, ordförande

Bengt Stigner, sekreterare

Beslutande: Margareta Andersson, ordförande, Vanja Björsson, Jan-Erik Forsberg, Mari Lönnerblad, Christina Andersson, Anki Erdmann, Mikael Härdig, Anna-Karin Westerlund, Johan Carlsson, Stig-Göran Fransson, Anders Roos, Thelma Olsson Bylin, Karl-Gunnar Svensson, Vivianne Wetterling och Anna Malmqvist.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Maria Lagerman, Carola Björkman, Louise Callenberg, Jörgen Silén, Gunnar Bredin, Lena Lindström, Anneli Rosén, Helena Klahr Fast, Georg Lagerberg, Håkan Sunnliden och Hans Weichbrodt.

Biskoparna Thomas Söderberg och Martin Modéus har deltagit i utskottets överläggningar.